

Kuntalaisaloite / Liikuntamäärärahojen kohdentaminen hevosurheilulle

Ympäristölautakunta 25.01.2023 § 11
128/10.02.03/2022

544/10.02.03/2020

VAPLTK 23.03.2021 § 24

Seloste

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 24.11.2020

aloitteen julkaisupäivämäärä 24.11.2020

"Paljon on puhetta liikkumisesta, liikunnasta ja ihmisten liikuttamisesta.

Meillä täällä Ylöjärvellä on todella hyviä harrastusmahdollisuuksia!

On jääkiekkoa, jalkapalloa, hiihtoa, luistelua, pesäpalloa tai uusimpana uutuuksena skeittausta ja tulevaisuudessa mahdollisesti myös kuntoporrasjuoksua. Hienoa, että eri harrastajaryhmille pyritään toteuttamaan hyvät harrastusmahdollisuudet, mutta yksi ryhmä jää vallan kaikkien muiden lajien varjoon, nimittäin hevosurheilijat.

Hevoset on suosittu ja kasvava harrastus Ylöjärvellä, jonka huomioonottaminen on ensiarvoisen tärkeää. Ratsastus ja hevosurheilu ovat harrastajilleen virkistysmuotona tapa nauttia luonnosta saaden samalla liikunnallista harjoitusta. Vaikutukset ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin tulevat suoraan liikunnan ja ulkoilun lisääntymisen seurauksena.

Visit Ylöjärvi - matkailuopaskin toivottaa kaikki tervetulleeksi "hevospitäjään", samoin Suomiopas kertoo Ylöjärven olevan yksi "maan hevosrikkaimmista paikkakunnista".

Hevospalveluiden tarjonta Ylöjärvellä nojaa vahvasti yksityisten pienyrittäjien vastuulle. Yksityiset hevostalliyritykset painivat valtavien investointien ja kustannusten kanssa, jotta tätä suosittua lajia on mahdollisuus tarjota kaupunkilaisille.

Talliympäristö luo puitteet monipuoliseen toimintaan, joka motivoi lapsia ja nuoria, auttaa heitä sosiaalistumaan, kantamaan vastuuta sekä opettaa ottamaan toiset huomioon.

Hevoset ovat tärkeä harrastus- ja liikuntamuoto myös aikuisille ja senioreille.

Yksityiset hevostalliyritykset tarjoavat myös ratsastusterapiaa, sosiaalipedagogista hevostoimintaa sekä vammaisratsastusta, jotka tukevat ja täydentävät sosiaalisen, kasvatuksellisen, lääkinnällisen ja psykiatrisen kuntoutuksen tavoitteita.

Huolta aiheuttaakin nyt hevosharrastuksen tulevaisuus Ylöjärvellä.

Esimerkiksi hevosella liikkuminen tallialueen ulkopuolella ei ole mutkatonta, sillä on huomioitava maankäyttöön ja turvallisuuteen liittyviä seikkoja.

Periaatteessahan ratsain on lupa kulkea jokamiehen oikeudella, mutta säännöllinen liikkuminen ja varsinkin kaupallisessa toiminnassa tapahtuva runsaampi liikkuminen vaatii jo sopimista maanomistajien kanssa, sillä vaikka kaupallista käyttöä ei ole määritelty luonnossa liikkumisen yhteydessä kielletyksi, aiheuttaa se useimmiten kielteisiä reaktioita maanomistajissa.

Tieliikennelain mukaan hevonen rinnastetaan ajoneuvoon, mutta muun moottoriliikenteen joukossa hevonen on turvallisuusriski.

Joskus siirtyminen maantietä pitkin on välttämätöntä, koska kaikki hevosalan pienyrittäjät eivät pysty investoimaan sisäratsastushalliin tai omaan harjoitusrataan, jossa hevosella olisi turvallista liikkua. Näitä yrittäjiä pyrkivät mahdollisuuksien mukaan vuokraamaan toisilta hevosyrittäjiltä. Tai turvallista harrastamista sisäratsastuskautena halutessaan on hevosen omistajan ajettava hevoskuljetuskalustolla, yleensä naapurikuntaan tai -kaupunkiin. Yksityisiä, ulkopuolisille vuokrattavissa olevia sisäratsastushalleja on Ylöjärvellä suhteessa hevosmäärän nähden vähän, koska korkeat rakennuskustannukset tekevät monelle yrittäjälle hallin investoinnin mahdottomaksi.

Huolta aiheuttaa myös Teivon raviradan tulevaisuus. Teivo on lajin toimivuuden kannalta sijainniltaan ja palveluiltaan erittäin keskeisessä roolissa. Säännöllisesti kunnossa pidettävät harjoitusalueet tarjoavat liikkumismahdollisuuksia myös muille, kuin raviurheilijoille. Alueella toimiva hevosklinikka on maan arvostetuimpia ja sinne tuodaan hevosia hoidettavaksi ympäri Suomen.

Kehitysehdotuksena Ylöjärvelle, lajin turvallisuuden ja jatkuvuuden kannalta me aloitteen allekirjoittaneet hevosharrastajat sekä hevosyrittäjät toivomme, että jatkossa hevosurheilu otettaisiin liikuntamäärärahojen kohdentamisessa huomioon ja kaupunki osoittaisi tukensa yksityisiä liikunta-alan yrittäjiä kohtaan järjestämällä turvalliset harrastusmahdollisuudet.

Hevostalouden ja -harrastajien tarpeet on jatkossa otettava huomioon, sillä hevosalan vaikuttavuus on muutakin kuin toimivat yritykset tai työpaikat ja näiltä kertyvät verotulot yritys-, palkka- ja arvonlisäverojen muodossa.

Maankäytössä huomioon otettu ja yleiskaavaan merkityillä hevosreiteillä voitaisiin luoda mahdollisuus turvallisten reittien perustamiselle vähitellen. Hevosille voitaisiin osoittaa omat reittinsä, joita voisi käyttää myös muut ilman moottoria liikkuvat kuntoilijat mm. maastopyöräilijät. Tällaisia reittimahdollisuuksia on maastossa jo entuudestaan, vain viralliset luvat hevosilla liikkumiseen puuttuvat. Isoja alkuinvestointeja ei siis tarvita.

Tulevaisuudessa hevosreitit otettaisiin huomioon jo asemakaavoissa sekä liikenne- ja viheralueiden suunnitteluissa. Ratsastusreittien toteuttamisella on suuri merkitys hevostaloudelle, matkailulle ja hevosharrastukselle. Hevosille suunnattujen reittien toteuttaminen soveltuu hyvin myös Ylöjärven kaupunkistrategiaan; ”Lisäämme arkiliikuntaan suosivia olosuhteita ja kuntalaisten harrastusmahdollisuuksia”. Eläimiä huomioiva kaupunkistrategia olisi kilpailuetu myös Sote-mielessä.

Ylöjärven kaupunki voisi osoittaa paikan hiljalleen kehittyvälle ja rakentuvalla hevosurheilualueelle /ratsastuskeskukselle, johon olisi tulevaisuudessa mahdollisuus rakentaa yrittäjävetoinen sisäratsastushalli sekä ulkoratsastuskenttä hevosharrastajien käyttöön.

Ylöjärven aktiivisimmat hevosseurat voisivat myös osallistua paikan ylläpitoon yhdessä kaupungin kanssa ja vuokrauspolitiikalla katettaisiin ylläpitokustannuksia. Halli sopisi mainiosti myös esim. koiraharrastajien ja vauhdilla lisääntyvän keppihevosharrastajien käyttöön.

Aktiiviset seurat järjestäisivät alueella kisoja, joka toisi mainetta ja kunniaa Ylöjärvelle

hevospitäjänä.

Ylöjärvellä 24.11.2020

Ylöjärven Hevosurheilijat ry

Lisätiedot

Ylöjärven Hevosurheilijat ry Suomen Ratsastajainliittoon kuuluva Ylöjärveläinen hevosharrastajien jäsenseura."

Vs. liikuntapäällikkö Tuomo Järvinen:

Teksti on monipolvinen ja sisältää monia eri asioita, joiden pääkohtia on alla kommentoitu.

Liikuntamäärähojen kohdentaminen

Otsikko "liikuntamäärärahojen kohdentaminen hevosurheilulle" toteutuu Ylöjärvellä niin, että jokaisella ylöjärveläisellä seuralla on mahdollista hakea vuosittaisia toiminta-avustuksia, kuten esimerkiksi Goodwill Riders ja Ylöjärven ratsastajat ovat tehneetkin. Erillisiä kohdeavustuksia ei Ylöjärven kaupungilla liikuntapalveluiden osalta ole.

Teivon alue

Teivon alueella Tampereen kaupungin vuokralaisina toimivat Tampereen Ravirata Oy ja Tampereen hevosklinikka Oy, jotka vastaavat Teivon alueen kehittamisestä.

Hevosreitistöt

Teknisellä osastolla on suunnitteilla reitistön rakentaminen. Asia on ollut useamman vuoden jo suunnitteluasteella. Reitin ensi vaihetta on ajateltu Puuvuoren maastoon ja Pinsiönkankaalle. Tavoite on saada yhteistyössä hevosharrastajien kanssa reitin rakentaminen käyntiin mahdollisimman pikaisesti.

Maankäyttö ja kaavoitus

Maankäytöstä ja kaava-asioista vastaava toimielin on ympäristölautakunta, jolta voidaan pyytää tähän asiaan liittyvä asiantuntijalausunto.

Lisätiedot:

Tuomo Järvinen p. 041 7300165, tuomo.jarvinen@ylojarvi.fi

Vapaa-aikajohtaja ehdottaa:

Vapaa-aikalautakunta päättää pyytää maankäytön ja kaavoituksen edustajalta lausunnon siitä, mitä mahdollisuuksia Ylöjärvellä on hevosurheilun ja hevosharrastuksen kehittämiseen, näkökulmana maankäytön suunnittelu.

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan, että puheenjohtaja Tapani Tienari poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana. Puheenjohtajana toimi vpj. Risto Konttinen. Hyväksyttiin.

Ympäristölautakunta 25.01.2023 § 11
128/10.02.03/2022

Valmistelija

kaavoituspäällikkö Esko Hyytinen

Aloitteessa todetaan, että maankäytössä huomioitaisiin hevosreittien mahdollisuus. Lisäksi esitetään huomioitavaksi asemakaavoissa sekä liikenne – ja viheralueiden suunnittelussa. Ylöjärvellä on hevosreittejä osoitettu Antaverkka-Mutala osayleiskaavassa sekä Asuntilan – Siivikkalan välisellä osayleiskaavassa, jossa on myös erillisiä aluemarkintöjä hevosurheilutoimintoja varten.

Teivon alue sisältyy Teivon Mäkkylän osayleiskaavaan keskeisenä osana. Nähtävillä olleeseen osayleiskaavan toiseen luonnosvaihtoehtoon sisältyy raviratatoimintojen mukaan lukien Hevosklinikan säilyminen vuoden 2035 jälkeenkin. Toimintojen tilavarauksia on sovitettu yhteistyössä toimijoiden kanssa. Tavoitteena on saada kaavaehdotus nähtäville kesällä 2023.

Lähtökohtaisesti kaavoituksessa nähdään, että hevostaloudella on merkittävä rooli maaseudun yritystoiminnassa. Toiminnalla on positiivisia vaikutuksia mm. elinkeinon, monipuolisen harrastustoiminnan ja ympäristön kannalta sekä sosiaalisten vaikutusten ja myös terveyspalveluihin liittyvien myönteisten vaikutusten kannalta. Hevostaloustoimintojen sijoittaminen edellyttää huolellista suunnittelua ja sujuvaa vuorovaikutusta eri toimijoiden kesken. Hevosten huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa tulee arvioida vaikutuksia ja yhteensovittaa toimintoja myös ympäristönäköhdät huomioiden. Haasteellisinta suunnittelu on taajama-alueilla, johon kohdistuu muutakin maankäyttötarvetta. Hevostalous tarvitsevat tilaa ympärilleen. Riittävien ja turvallisten reitistöjen sekä suojaetäisyyksien varaaminen reitistöille ja tiloille saattaa olla haastavaa. Toisaalta hevosia ja hevosurheilutoimintoja halutaan sijoittaa hyvien kulkuyhteyksien ja harrastajien läheisyyteen.

Kaavoituksessa nähdään tärkeäksi, että kulloiseenkin kaavaan huomioidaan monipuolisesti erilaisia tavoitteita. Kaavahankeen osallistamisella saadaan riittävästi tietoa kunkin alueen ominaispiirteistä ja toiminnoista sekä maankäyttömahdollisuuksista. Hevostalouden ja toimintaan tarvittavien reitistöjen sisällyttäminen tulee saada esisijaisesti osayleiskaavatasolla huomioitavaksi. MAPSTOn mukaiseen kaavoitusohjelmaan sisältyvän strategisen osayleiskaavatyön aikana on mahdollista tarkastella kokonaisuutta laajasti huomioiden myös hevosurheilun ja hevosharrastuksen kehittämisen tavoitteet.

Esittelijä	Kaavoituspäällikkö
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta antaa hyvinvointilautakunnalle selosteosan mukaisen lausunnon.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti. -----